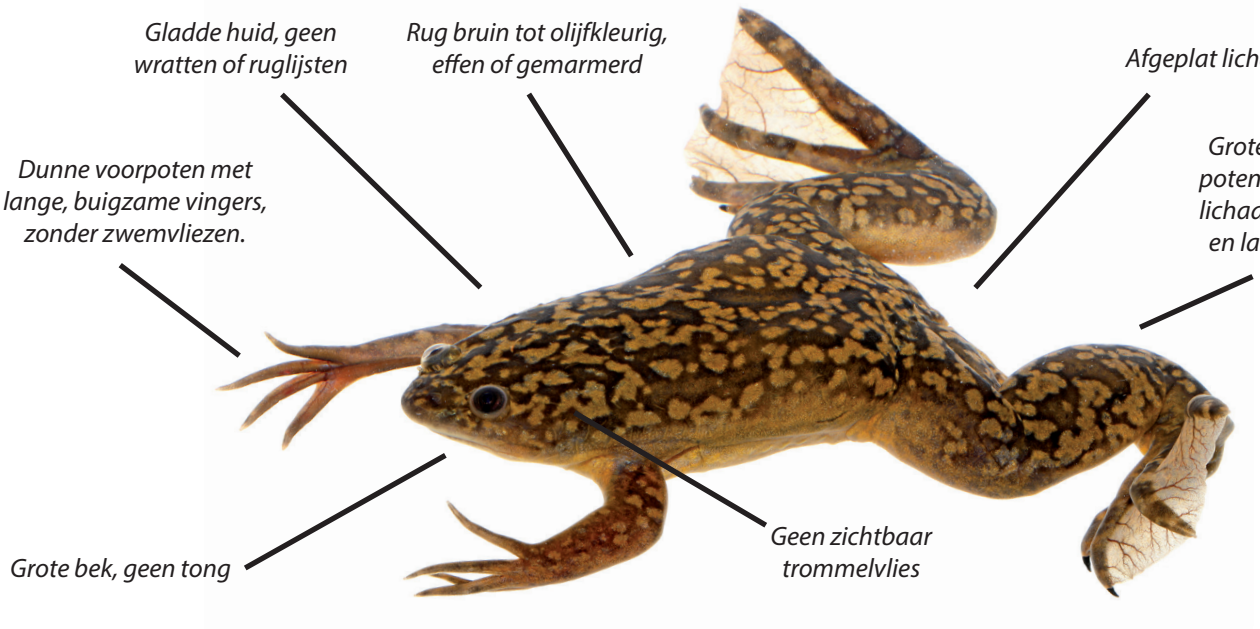
Herkenningskaart Afrikaanse klauwkikker

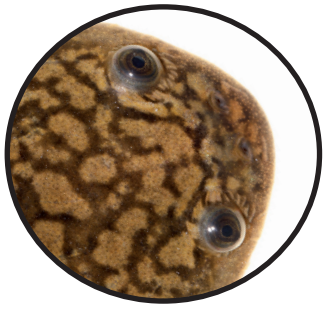
De Afrikaanse klauwkikker (*Xenopus laevis*) is een invasieve exoot uit zuidelijk Afrika en staat sinds 2022 op de Unielijst van invasieve exoten. In meerdere Europese landen, waaronder België, heeft de soort zich al gevestigd. Hoewel in Nederland tot nu toe slechts enkele incidentele waarnemingen zijn gedaan, is ons klimaat geschikt voor vestiging. Vroegtijdige signalering is van groot belang. Deze herkenningskaart helpt bij het herkennen van Afrikaanse klauwkikkers en hun larven in het veld.



Afrikaanse klauwkikker onder water

Herkenning juvenielen en adulten





Kleine ogen, bovenop kop, zonder ooglid



Zijlijnorgaan als kleine 'hechtingen' over flank



Buik licht tot crèmekleurig, soms met vlekjes



Achterpoot met volledig zwemvlies en drie zwarte klauwen

Mannetje of vrouwtje?

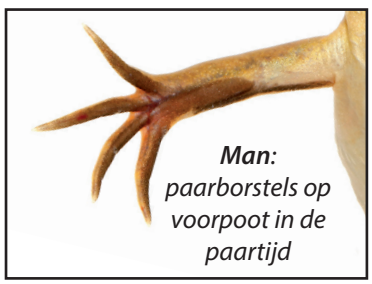
Volwassen mannetjes en vrouwtjes zijn te onderscheiden aan de vorm van de cloaca. Vrouwtjes hebben opvallende cloacaflappen (uitstulpingen). Mannetjes ontwikkelen in de paartijd zwarte paarborstels op de voorpoten, waarmee zij het vrouwtje tijdens de paring vasthouden. Vrouwtjes worden tot circa 13 cm groot, mannetjes tot circa 10 cm.



***Vrouw:** uitstulpingen bij cloaca*



***Man:** geen uitstulpingen bij cloaca*



***Man:** paarborstels op voorpoot in de paartijd*



***Vrouw:** gladde voorpoot*

Samenstelling & vormgeving: Jelger Herder
Foto's: Jelger Herder

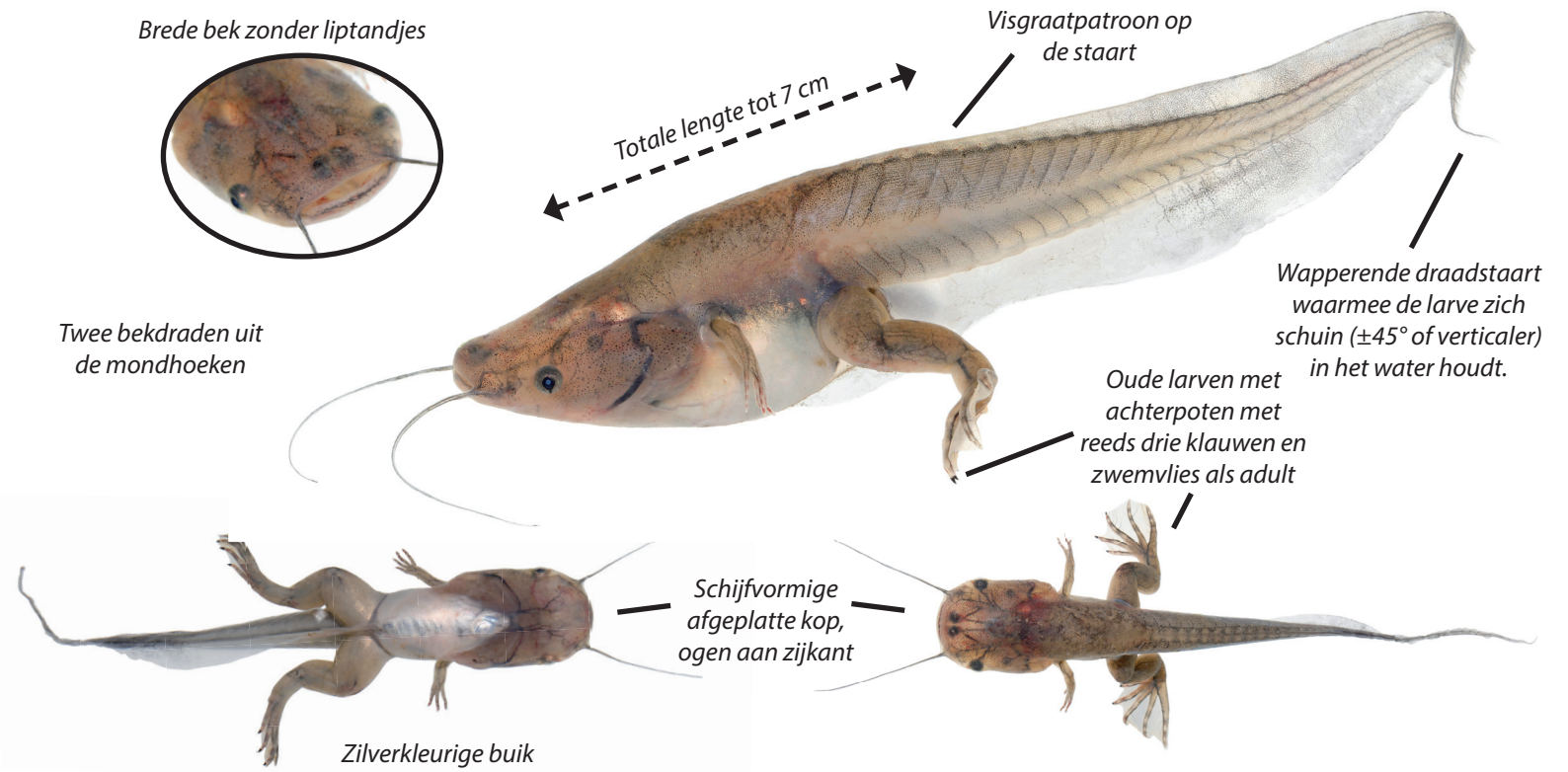
RAVON
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
ravon.nl

Herkenningskaart Afrikaanse klauwkikker

Afrikaanse klauwkikkers leven vrijwel volledig onder water en zijn door het troebel maken van het water moeilijk waar te nemen. Larven zijn soms vlak onder het wateroppervlak zichtbaar. Volwassen dieren komen alleen boven om lucht te happen of verplaatsen zich tijdens hevige regen over land (tot 2 km) naar nieuw water. Met een schepnet of amfibieënfuik zijn ze goed te vangen. Mannetjes roepen onder water (een ratelend geluid), wat ze lastig hoorbaar maakt. De soort is hierdoor moeilijk op geluid vast te stellen; eigenlijk alleen met een onderwatermicrofoon. De soort is weinig kieskeurig en leeft in zowel permanente als tijdelijke wateren, van plassen, poelen, sloten en beken tot vijvers en waterbassins.


Voortplantingswater in Vlaanderen 2025

Herkenning larven



Let op!

Door de tastdraden lijken de larven op jonge meervallen. Meervallen hebben echter altijd meer dan twee bekdraden én een brede staartvin, zie foto.



Herkenning eitjes

Afrikaanse klauwkikkers zetten hun eitjes (vanaf watertemperaturen van circa 20 °C, doorgaans mei-augustus) afzonderlijk of in kleine groepjes af op stenen, hout en waterplanten. Ze vormen geen eisnoeren of eiklompen zoals inheemse kikkers en padden en vouwen de eitjes niet tussen bladeren zoals watersalamanders. Verse eitjes zijn tweekleurig en kleuren tijdens de ontwikkeling donkerder.



Meld waarnemingen zo snel mogelijk

Het is belangrijk waarnemingen van Afrikaanse klauwkikkers snel te melden. Als invasieve exoot kan de soort concurreren met en prederen op inheemse amfibieën en vissen, en ziekteverwekkers overdragen.

Geef waarnemingen, bij voorkeur met foto, direct door aan RAVON via **kantoor@ravon.nl** of voer ze in op **waarneming.nl** of **telmee.nl**.



Deze herkenningskaart is mede mogelijk gemaakt door het Team Invasieve Exoten van de NVWA en het NEM Meetprogramma Amfibieën.

RAVON
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
ravon.nl

RAVON